

Sygn. akt III C 1122/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, Wydział III Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ewa Dietkow

Protokolant: Agnieszka Birska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 listopada 2016 roku w Warszawie

sprawy z powództwa (...) Fundusz Inwestycyjny (...) z siedzibą w K.

przeciwko T. P. i J. P.

o zapłatę

1. powództwo oddala
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 7.200,00 PLN (siedem tysięcy dwieście złotych) kosztów procesu.

III C 1122/16

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w postępowaniu upominawczym 30 stycznia 2015 roku powód (...) Fundusz Inwestycyjny (...) z siedzibą w K. wniósł o zasądzenie od pozwanych T. P. i J. P. solidarnie na rzecz powoda kwoty 316.614,44 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kapitału 301.561,54 zł od dnia 27 września 2013 roku to jest od dnia następnego po dniu cesji do dnia zapłaty oraz koszty postępowania, w tym koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakaz zapłaty wydany 22 kwietnia 2015 roku w postępowaniu upominawczym stracił moc wobec skutecznego wniesienia przez pozwanych sprzeciwu – postanowienie z 29 czerwca 2016 roku k. 166-166verte.

Pozwani T. P. i J. P. wnosili o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie na podstawie art. 319 k.p.c. o zastrzeżenie pozwanym prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie ich odpowiedzialności i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwani oraz W. W. i J. W. jako kredytobiorcy zawarli z (...) Bankiem Spółką Akcyjną z siedzibą w W. 14 lutego 2003 roku umowę Nr (...) kredytu na cele mieszkaniowe (...), zgodnie z którą pozwani uzyskali kredyt w kwocie 389.687,80 zł denominowanego w walucie USD – dowód – umowa k. 54-57verte. Na podstawie aneksu Nr (...) do umowy Nr (...) zmianie uległ § 3 ust. 1 umowy (...) Bank S.A. w W. postawił do dyspozycji kredytobiorców kredyt w transzach od 14 lutego 2003 roku do 15 lipca 2003 roku – dowód – aneks k. 58. W aneksie Nr (...) z 29 września 2003 roku strony zmieniły § 1 ust. 2, § 4, § 9, § 10 ust. 1 umowy Nr (...) kredytu na cele mieszkaniowe (...) – dowód – aneks k. 59-59verte. Strony umowy zawarły 13 września 2005 roku aneks Nr (...), na podstawie którego Bank na wniosek

kredytobiorców dokonał zamiany kredytu na kredyt denominowany w walucie CHF – dowód – aneks k. 60-60verte. W aneksie Nr (...) z 26 stycznia 2006 roku strony zwolniły z długu W. W. i J. W. oraz zmieniły § 1 ust. 2 (okres wykorzystania kredytu), § 10 ust. 1, § 11 ust. 6, § 11 ust. 7 umowy – dowód – aneks k. 61-61verte. (...) Bank S.A. w W. na podstawie swoich ksiąg oświadczył, że przeciwko pozwanym ma wymagalne roszczenie stanowiące: kapitał w kwocie 301.561,54 PLN, odsetki umowne w kwocie 13.989,83 PLN, odsetki karne 1.063,07 PLN, razem 316.614,44 PLN i wystawił 21 czerwca 2007 roku bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) – dowód – bte k. 64. Sąd Rejonowy w Otwocku postanowieniem z 29 czerwca 2007 roku w sprawie I Co 542/07 nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) klauzulę wykonalności z ograniczoną odpowiedzialnością pozwanym do kwoty nie przekraczającej 780.000,00 zł – dowód – postanowienie k. 65. Postępowanie egzekucyjne prowadzone na wniosek (...) Banku S.A. na podstawie tytułu wykonawczego wydanego w sprawie I Co 542/07 przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w Otwocku w sprawie KM 1427/07 zostało umorzone na mocy art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. – dowód – postanowienie k. 66. Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Otwocku zawiadomieniem z 18 lipca 2012 roku zawiadomił wierzyciela (...) Bank S.A. o wszczęciu egzekucji z nieruchomości położonej w O. ul. (...) dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) – dowód – zawiadomienie k. 202-203. Sąd Rejonowy w Otwocku postanowieniem z 25 marca 2013 roku w sprawie I Co 520/13 na wniosek Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. jako następcy prawnego (...) Banku S.A. w W. nadał klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nr (...) wystawionemu 21 czerwca 2007 roku przez (...) Bank S.A. przeciwko pozwanym na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. następcy prawnego (...) Banku S.A. w W. – dowód – postanowienie k. 63. Bank (...) S.A. sprzedał powodowi 26 września 2013 roku wierzytelność przeciwko pozwanym w łącznej kwocie 316.614,44 PLN wynikające z umowy kredytu mieszkaniowego (...) zawartej 14 lutego 2003 roku – dowód – umowa sprzedaży wierzytelności k. 12-22. Pozwani są współwłaścicielami po 1/2 części zabudowanej nieruchomości położonej w O. przy ul. (...) oznaczonej numerem ewidencyjnym działki (...) obszaru 0,0658 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) – odpis z księgi k. 75-77. Na rzecz powoda tytułem zabezpieczenia kredytu wraz z oprocentowaniem zmiennym w dziale IV księgi wieczystej (...) wpisana została: hipoteka umowna kaucyjna 780.000,00 zł oraz 261.000,00 zł tytułem kapitału, odsetek oraz innych należności banku z tytułu udzielonego kredytu – dowód – odpis z księgi k. 79. 11 marca 2016 roku uległa zmianie nazwa powoda z (...) Fundusz Inwestycyjny (...) na (...) Fundusz Inwestycyjny (...) – akt notarialny k. 179-187.

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego:

Pozwani nie kwestionowali zawarcia 14 lutego 2003 roku wraz z aneksami umowy kredytu mieszkaniowego. Ta okoliczność jako niesporna nie wymagała dowodu zgodnie z art. 229 k.p.c. Pozwani nie podnosili, że spłacili cały kredyt udzielony im w kwocie 389.687,80 PLN, nie muszą zatem dowodzić tej okoliczności. Powód domagając się od pozwanym zapłaty 316.614,44 PLN powinien udowodnić, że pozwani taką właśnie kwotę są winni. Należy podkreślić, że wbrew stanowisku powoda, to jego na podstawie art. 6 k.c., a nie pozwanym obciążał ciężar dowodu istnienia wierzytelności oraz jej wysokości. Powód nie sprostał temu ciężarowi. Za dowód doręczenia pozwanym wypowiedzenia oraz daty tego wypowiedzenia umowy zawartej 14 lutego 2003 roku Nr (...) kredytu na cele mieszkaniowe ((...)) nie może być uznane pismo pełnomocnika pozwanym datowane na 26 lipca 2007 roku. W piśmie mowa jest o wypowiedzeniu, ale skoro mowa o reprezentowaniu pozwanym, to pełnomocnik nie dołączył do pisma żadnych pełnomocnictw. Pełnomocnictwo podpisane przez oboje pozwanym zostało dołączone dopiero do pisma z 14 marca 2008 roku w sprawie restrukturyzacji całości zobowiązań finansowych pozwanym wobec (...) Bank S.A. Z treści pisma rzekomego pełnomocnika pozwanym datowanego 26 lipca 2007 roku, ani żadnych innych dokumentów prywatnych powoda nie wynika data wypowiedzenia umowy, która zgodnie z § 17 ust. 2 umowy następuje po upływie 30 dni od dnia następnego po doręczeniu oświadczenia o wypowiedzeniu kredytu. Powód nie przedstawił także rozliczenia długu pozwanym, choćby w postaci wydruku z systemu informatycznego banku. Powód nie dowiódł zatem od kiedy wierzytelność jego poprzednika prawnego stała się wymagalna i w jakiej kwocie, jak została obliczona należność główna, jak obliczono odsetki umowne i wreszcie odsetki karne. Dowodem na wysokość długu nie jest bankowy tytuł egzekucyjny z 21 czerwca 2007 roku. Zgodnie z art. 245 k.c. bankowy tytuł egzekucyjny stanowi dokument prywatny, a więc dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Powód nie złożył żadnych dowodów choćby były to dokumenty prywatne takich jak wyciąg z ksiąg banku na datę wypowiedzenia

umowy, zestawienie spłat dokonanych przez pozwanych przed wypowiedzeniem umowy oraz po tej dacie, szczegółowe rozliczenie wpłat pozwanych z obliczeniem odsetek umownych i karnych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powód wystąpił przeciwko pozwanym jako dłużnikom osobistym, a jednocześnie dłużnikom rzeczowym. W obu przypadkach powód nie był zwolniony na podstawie art. 6 k.c. od obowiązku udowodnienia wysokości wierzytelności i jej wymagalności. Szczególnie, że pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia powoda. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku składu 7 sędziów z 12 lutego 1991 roku, III CRN 500/90, OSNCP 1992, nr 7-8, poz. 137 podkreślił: „doktryna określa wymagalność jako stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek zbiega się z chwilą uaktywnienia się wierzytelności, stanowi początek biegu przedawnienia. Zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, zaś bieg terminu przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, albo przed sądem polubownym przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Konieczne jest rozróżnienie pomiędzy zgłoszeniem zarzutu przedawnienia a wykazaniem jego zasadności. Powołanie się na przedawnienie wymaga udowodnienia okoliczności faktycznych wykazujących datę, od której począwszy uprawniony mógł w myśl przepisów prawa materialnego żądać zaspokojenia roszczenia. Pozwani powoływali się na przedawnienie roszczenia powoda, którego ich zdaniem bieg powinno się liczyć od daty doręczenia postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego 1 grudnia 2011 roku. Pozwani mają rację podnosząc, że wniosek Banku (...) S.A. we W. o nadanie klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 k.p.c. nie spowodował przerwania biegu przedawnienia. Nie spowodował przerwy wniosek banku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na skutek wystawienia b.t.e. Nawet jeśli toczyło się postępowanie egzekucyjne z nieruchomości pozwanych, to przerwa biegu przedawnienia może dotyczyć tylko banku. Sąd w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego z wyroku z 29 czerwca 2016 roku w sprawie sygn. akt III CZP 29/16, www.sn.pl: „w obecnym stanie orzecznictwa i poglądów doktryny nie ulega wątpliwości, że skutki przerwy biegu przedawnienia wywołanej przez zbywcę wierzytelności odnoszą się co do zasady także do cesjonariusza. Nabywa on wierzytelność w takim kształcie, w jakim przysługiwała ona zbywcy, także pod względem „stanu” jej przedawnienia. W konsekwencji, jeżeli bieg terminu przedawnienia uległ przerwaniu, cesjonariusz - wstępując w tę samą sytuację, w której w chwili zbycia wierzytelności pozostawał cedent - zostaje objęty skutkami tej przerwy. Innymi słowy, zgodnie z ogólnym założeniem, fakt zbycia wierzytelności pozostaje z zasady bez wpływu na bieg terminów przedawnienia oraz skutki zdarzeń kształtujących ten bieg, które nastąpiły przed dokonaniem cesji. Reguły te nie mają jednak zastosowania do przerwy biegu przedawnienia, która została spowodowana dochodzeniem roszczenia na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzytelności lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia

postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela - banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem”.

Innymi słowy, w razie cesji wierzytelności przerwa biegu przedawnienia wywołana złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji zachowa swój skutek wyłącznie wobec tych cesjonariuszy, którzy sami mogliby posłużyć się bankowym tytułem egzekucyjnym. W pozostałych sytuacjach przerwę biegu przedawnienia uznaje się za niebyłą - bieg zaś terminu przedawnienia w stosunku do nabywcy wierzytelności określa się na zasadach ogólnych. Tak więc w stosunku do powoda nawet najdalej idąc i uznając, że roszczenie było wymagalne od daty wystawienia b.t.e. to powód nabył już przedawnioną wierzytelność.

Ma rację powód podnosząc, że mógł nabyć wierzytelność przyszlą, tzn. niewymagalną i nie zmieni się sytuacja prawna dłużnika, gdy wierzytelność przyszła powstanie. Istotnie dłużnik będzie miał obowiązek spełnienia świadczenia, które powstanie, ale tylko wtedy, gdy będzie oznaczone co do wysokości, a ta z kolei zależy od terminu wymagalności oraz powinna być obliczona tak, aby dłużnik mógł zweryfikować swoje świadczenie. Nie można podzielić jednak poglądu powoda o tym, że pozwani powinni wiedzieć, że po dokonany wypowiedzeniu 21 czerwca 2007 roku bank dokonał przewalutowania kwoty kredytu na walutę polską po kursie sprzedaży dewiz wynoszącym na ten dzień 2.3202 PLN z 1 CHF. Po pierwsze nie może być to przewalutowanie kwoty kredytu, a postawionego w stan wymagalności niespłaconego kredytu z odsetkami, którego kwota zależała od daty wypowiedzenia kredytu. Po drugie to nie pozwani powinni wykazać w jakiej kwocie spłacili kredyt, to powód powinien udowodnić jaka jest jego wierzytelność. Termin wymagalności roszczenia ma istotne znaczenie dla ustalenia wysokości wierzytelności. Tym terminem nie może być data wystawienia b.t.e., gdyż nie ma dowodu na to, że zgodnie z § 17 ust. 2 umowy b.t.e. został wystawiony po upływie 30 dni od dnia następnego po doręczeniu pozwanym oświadczenia o wypowiedzeniu kredytu. Oświadczenie banku o wysokości wierzytelności na datę wystawienia b.t.e. nie poddaje się jakiegokolwiek weryfikacji. Istotnie powód jest wierzycielem hipotecznym, które to zabezpieczenie zostało ustanowione na nieruchomości stanowiącej współwłasność pozwanych i przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z obciążonej nieruchomości. Nadal jednak wierzyciel hipoteczny powinien udowodnić wysokość wierzytelności, której zaspokojenia domaga się wobec dłużników rzeczowych. Poza próbą przerwania na pozwanych ciężaru dowodu powód tej okoliczności nie udowodnił.

To wszystko mając na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania Sąd oparł na treści art. 98 § 1 i § 2 k.p.c. Na koszty poniesione przez wygrywających pozwanych odpowiadających solidarnie, a zatem na tej samej zasadzie uprawnionych, składa się koszt zastępstwa prawnego wg stawki minimalnej w kwocie 7.200,00 PLN zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490).